

Danskerne har gode intentioner om at minimere madspild

Madspild er en kilde til forurening og danskerne smider hvert år flere tusind ton mad ud. Det er til trods for, at danskerne har gode intentioner om at mindske madspild. Dansk Erhvervs analyse viser, at 96 pct. af danskerne går op i at minimere madspild. Den vigtigste årsag for de fleste danskere er udsigten til at spare penge, mens klimahensyn spiller ind for godt halvdelen af danskerne.

Bekæmpelse af madspild er allerede i dag et delmål i FN's verdensmål. Ifølge delmålet skal det globale madspild på detail- og forbrugerniveau pr. indbygger halveres inden 2030ⁱ. Tal fra Miljøstyrelsen viser, at de danske husholdninger smider knap 250.000 ton mad ud om året. Det svarer til over 13,5 mia. kr.ⁱⁱ I perioder med stigende priser kan det derfor være ekstra værdifuldt at minimere madspild for at få budgettet til at gå op, og ifølge Epinion har de stigende priser fået knap halvdelen af danskerne til at tænke mere over at minimere deres madspild.ⁱⁱⁱ

I disse tider står vi over for flere mulige kriser, bl.a. en økonomisk krise og en klimakrise. Ifølge FN kan en tredjedel af alle menneskeforårsagede drivhusgasudledninger forbindes til mad.^{iv} Reduktion af madspild er altså et vigtigt led i den grønne omstilling.

Dansk Erhverv har derfor undersøgt danskernes holdning til madspild. Analysen viser, at stort set alle danskere (96 pct.) går op i at minimere madspild. For fire ud af fem fylder det økonomiske hensyn, mens klimahensyn fylder for godt halvdelen. Det er særligt kød og friske varer, hvor danskerne prioriterer at reducere madspildet. Danskerne undgår typisk madspild ved at fryse maden ned, mens knap halvdelen af danskerne bruger sanserne til at undersøge, om maden kan spises efter "bedst før"-datoen. Hvis man kan få flere forbrugere til at vurdere maden med sanserne, inden den smides ud, kan det altså have en betydning for mængden af madspild. Det er også i overensstemmelse med Fødevarestyrelsens anbefalinger.

Mulighed for at spare penge er vigtigt for danskerne

Vi har spurgt danskerne, hvad de vigtigste årsager er til, at de går op i madspild. Det var muligt at angive op til tre svar.

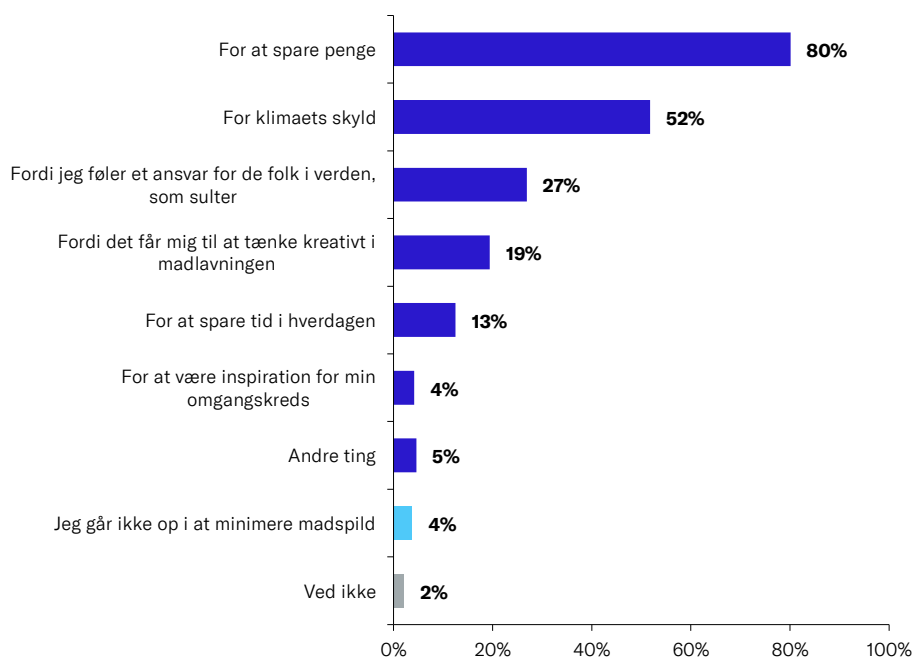
Privatøkonomien er klart den vigtigste årsag til, at danskerne går op i at bekæmpe madspild. 80 pct. af danskerne svarer, at de går op i at bekæmpe madspild for at spare penge, se figur 1. Det økonomiske aspekt er også det mest relevante, både når vi ser på tværs af køn, landsdel og alder. I en tid med ekstraordinært stigende forbrugerpriser, kan reduktionen af madspild skabe luft i pressede budgetter.^v

Klimahensyn er den årsag, som næstflest danskere nævner. Det spiller en rolle for 52 pct. af danskerne.

For 27 pct. af danskerne vægter en ansvarsfølelse over for folk, der sulter i verden, som en af de tre vigtigste årsager til at undgå madspild. 19 pct. værdsætter den tvungne kreativitet i madlavningen.

13 pct. af danskerne svarer, at de går op i madspild for at spare tid i hverdagen. Det er kun 4 pct. af danskerne, der svarer, at de ikke går op i at minimere madspild. Langt størstedelen af danskerne har altså gode intentioner, når det kommer til at reducere madspild.

Figur 1: **Hvad er de vigtigste årsager til, at du går op i madspild?**

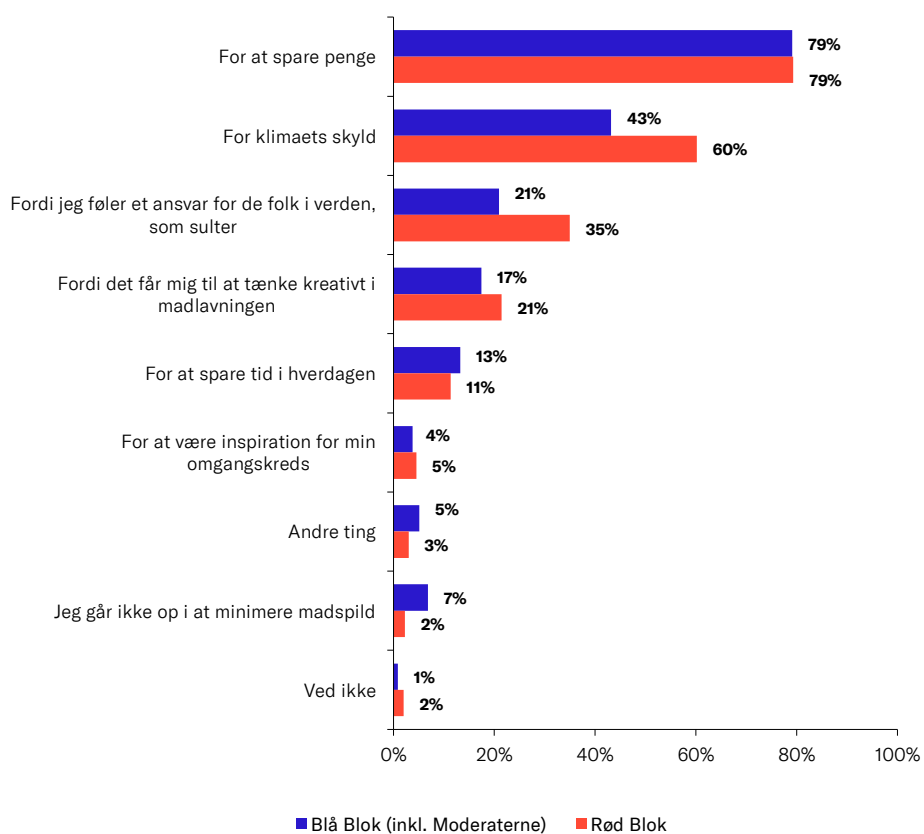

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 26. august till 5. september 2022.

Note: n = 2.009. Respondenterne kunne angive op til 3 svar.

Vi har også opdelt årsagerne til at gå op i madspild på tværs af danskernes politiske overbevisning. Her ses der en variation, særligt i forhold til klimahensyn, se figur 2. Klimahensyn fylder for 60 pct. af de danskere, der ville stemme på et af partierne i rød blok^{vi}, hvis der var valg i morgen. Det gælder derimod 43 pct. af de danskere, der ville stemme på blå blok inkl. Moderaterne^{vii}, hvis der var valg i morgen.

Figur 2: **Hvad er de vigtigste årsager til, at du går op i madspild?**

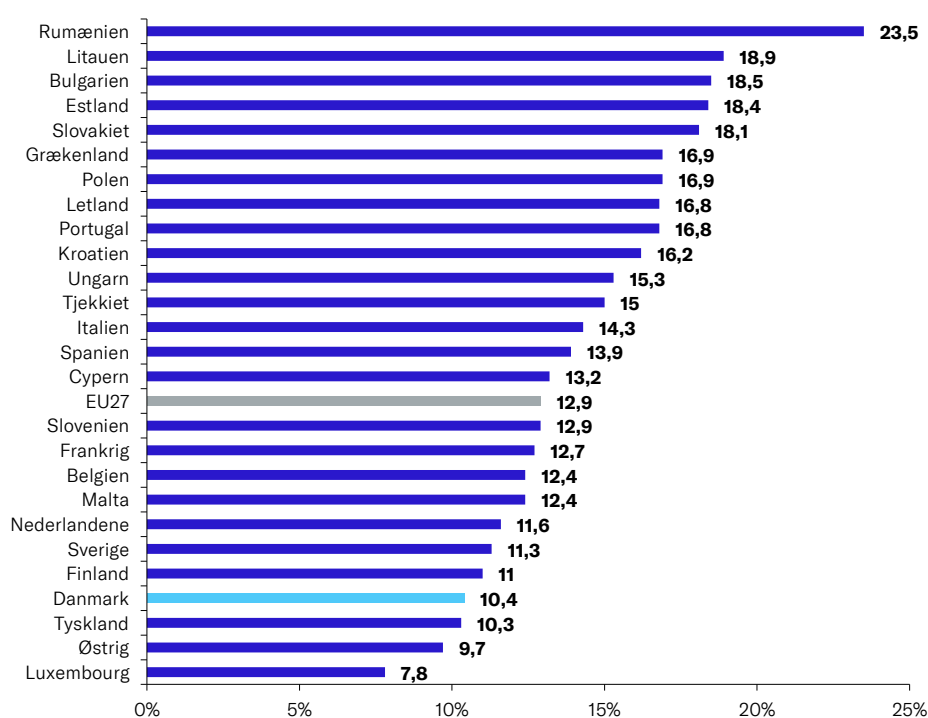

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 26. august till 5. september 2022.

Note: n (Blå blok (inkl. Moderaterne)) = 669, n (Rød blok) = 680. Respondenterne kunne angive op til 3 svar.

Tal fra Eurostat viser, at danskerne er et af de folkefærd i Europa, der bruger den mindste andel af deres forbrug på mad (10,4 pct.), se figur 3. EU-gennemsnittet ligger på 12,9 pct.^{viii}

Figur 3: **Husholdningernes forbrug af mad som andel af samlet forbrug, 2021 (pct.)**

Kilde: Eurostat, tabel NAMA_10_CO3_P3.

Flest danskere minimerer madspild ved at fryse maden ned

Danskerne gør brug af forskellige redskaber, når det kommer til at minimere madspild. 68 pct. af danskerne fryser madresterne ned til senere brug, se figur 4. En del af forbrugerne er også bevidste om, at den mængde mad, de køber og tilbereder, skal passe til, hvad der bliver spist. 55 pct. køber passende ind, mens 42 pct. kun tilbereder den mad, de ved bliver spist.

Datomærkerne er også en kilde til at reducere madspild. 53 pct. af danskerne køber datovarer i supermarkedet, der er tæt på deres "bedst før" dato. En lignende befolknings-

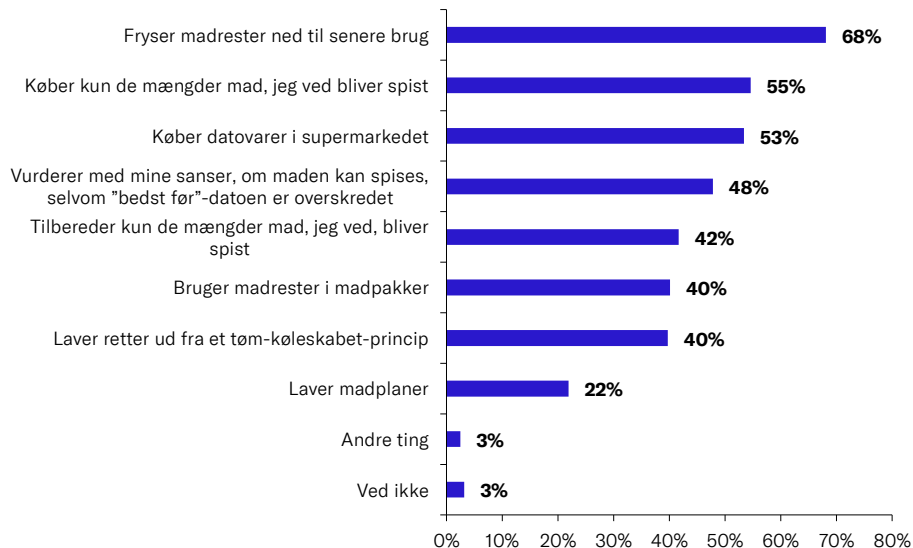
undersøgelse af Dansk Erhverv fra 2019 viste også, at et flertal af danskerne køber datovarer. Det hænger også godt sammen med resultaterne i figur 1, da der er både en klimamæssig, men også direkte økonomiske gevinst ved at købe datovarer, som typisk er sat ned i pris. Det skyldes, at varer, der er tæt på udløb, typisk har en nedsat pris.

Ifølge Fødevarestyrelsens anbefalinger kan flere madvarer sagtens spises, selvom "bedst før"-datoen er overskredet.^{ix} 48 pct. af danskerne svarer, at de gerne indtager madvarer hvis "bedst før"-dato er overskredet, så længe de selv vurderer, at maden er i fin stand. Det betyder, at der er et flertal af danskerne (52 pct.), som ikke bruger sanserne til at vurdere, om maden kan spises, selvom "bedst før"-datoen er overskredet. Der er altså et potentiale i at få flere danskere til at vurdere maden med sanserne, inden det bliver smidt ud for at minimere madspild.

Ifølge Generaldirektoratet for Sundhed og Fødevarsikkerhed relateres 10 pct. af madspild i Europa til forvirring omkring datomærket.^x

40 pct. af danskerne svarer, at de benytter madrester i madlavningen, enten via et "tøm-køleskabs-princip" eller ved at bruge dem i madpakker. Kun 22 pct. af danskerne bruger madplaner til at disponere over deres madforbrug. Det gælder en større andel i aldersgruppen 30-39 år (38 pct.), hvilket typisk er aldersgruppen for små børnefamilier, der skal have hverdagen til at hænge sammen.

Figur 4: **Hvordan minimerer du madspild i din husstand?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 26. august till 5. september 2022.

Note: n = 2.009. Respondenterne har kunne angive flere svar.

Danskerne undgår særligt madspild ved friske og dyre varer

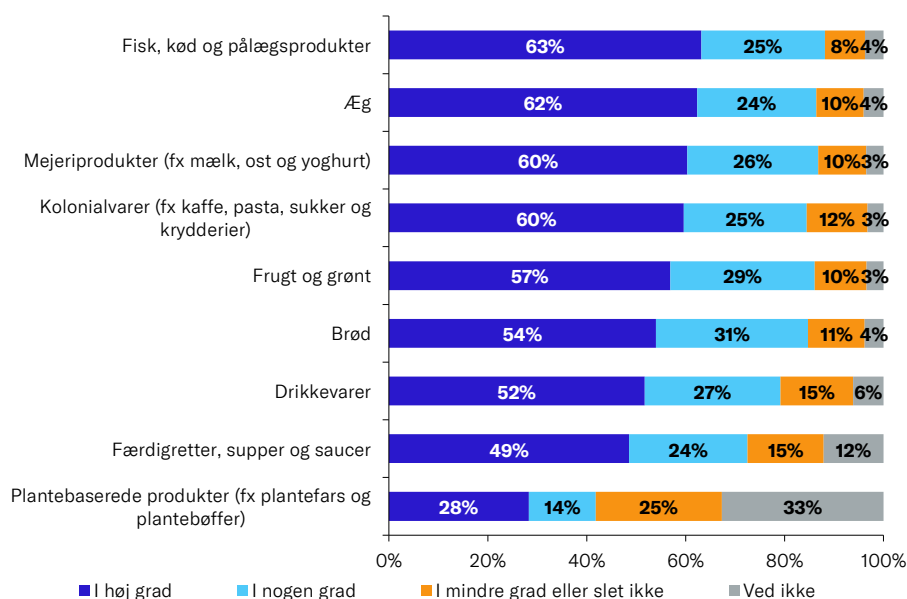
Danskerne går mest op i at minimere madspild af friske varer. 88 pct. går i høj eller nogen grad op i at minimere spild af fisk og kød, se figur 5. Det er også typisk de dyre madvarer. Samtidig er kød et af de mest miljøbelastende madformer. Det stemmer overens med, at danskerne særligt vil minimere madspild pga. privatøkonomien og af klimahensyn, jf. figur 1.

Varer som mejeriprodukter (87 pct.), æg (86 pct.) og frugt og grønt (86 pct) er også prioriterede af danskerne ift. madspild. Madspild af tørvarer som brød og kolonialvarer arbejder danskerne også på at minimere, det gælder hhv. 85 og 84 pct.

Derimod lægges der mindre vægt på at minimere spild af færdigretter (72 pct.) og drikkevarer (79 pct.). Der er altså en klar tendens til, at danskerne går mere op i at reducere madspild, når det kommer til mad, de selv har tilberedt.

Plantebaserede produkter har også en lav tilslutning ift. madspildsbekæmpelse. Det er dog værd at bemærke, at hver tredje dansker svarer "ved ikke" til dette. Det skyldes måske, at der er en relativ høj andel af danskere, for hvem dette ikke indgår i deres hverdagskost.

Figur 5: **I hvilken grad går du op i at minimere madspild i din husstand på følgende fødevarergrupper?**

Kilde: Norstat for Dansk Erhverv, 26. august till 5. september 2022.

Note: n = 2.009.

Om dette notat

Arbejdet med analysenotatet er afsluttet den 1. marts 2023.

Om Dansk Erhvervs befolkningsundersøgelse

Norstat har på vegne af Dansk Erhverv i september 2022 foretaget en befolkningsundersøgelse om danskernes holdning til madspild. Norstat har spurgt 2.009 danskere, som afspejler målgruppen på variablene køn, alder og region. Den maksimale stikprøveusikkerhed i en undersøgelse med 2.009 respondenter er +/- 2,2 procentpoint. Usikkerheden er større i figurer med færre respondenter.

Om Dansk Erhvervs Analysenotater

Dansk Erhverv udarbejder løbende analyser, som samles i analysenotater. Ambitionen er at udgøre et kvalificeret og anvendeligt beslutningsgrundlag i forhold til væsentlige, aktuelle udfordringer på alle områder, som har betydning for dansk erhvervsliv og den samfundsøkonomiske udvikling. Det er tilladt at citere fra Dansk Erhvervs analysenotater med tydelig henvisning til Dansk Erhverv.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs politik på området kan ske til politisk konsulent, Anders Kroman Liin på ankl@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6343.

Henvendelser angående analysen kan ske til økonom, Christine Sinkjær-Rasmussen på chsi@danskerhverv.dk eller på tlf. 3374 6156.

Noter

ⁱ [Mål 12: Ansvarligt forbrug og produktion | Verdensmålene.dk \(verdensmaalene.dk\)](#)

ⁱⁱ <https://mst.dk/service/nyheder/nyhedsarkiv/2017/apr/rapport-det-store-madspild-sker-hos-forbrugerne/>

ⁱⁱⁱ [Undersøgelse: Inflation har gjort os mere opmærksomme på madspild – FødevareWatch \(fodevarewatch.dk\)](#)

^{iv} [Food and Climate Change: Healthy diets for a healthier planet | United Nations](#)

^v [Forbrugerprisindeks \(2015=100\) efter varegruppe og enhed - Statistikbanken - data og tal](#)

^{vi} Socialdemokratiet, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti, Enhedslisten.

^{vii} Venstre, Konservative, Moderaterne, Liberal Alliance, Nye Borgerlige, Danmarksdemokraterne.

^{viii} [Statistics | Eurostat \(europa.eu\)](#)

^{ix} [Sådan vurderer du, om maden kan spises efter "Bedst før" \(foedevarestyrelsen.dk\)](#)

^x [Market study on date marking and other information provided on food labels and food waste prevention - Publications Office of the EU \(europa.eu\)](#)